

**Доклад за оценка на пазарното търсене
за добавен капацитет
между *Трансадриатически газопровод*
и *Интерконектор Гърция - България***

– Документ за публикуване –

2024-04-10

Настоящият доклад е съвместна оценка на потенциала на Проекти за добавен капацитет, осъществен от:

Трансадриатически газопровод АГ (ТАР)

Ай Си Джи Би АД (ICGB)

Lindenstrasse 2
6340 Baar
Швейцария
Т: +41 41 747 3400
Ф: +41 41 747 3401

ул. "Георг Вашингтон" No.23,
София 1000,
България
Т: +359 (2) 4513 545

E: market.test@tap-ag.com
www.tap-ag.com

E: incremental.capacity@icgb.eu
www.icgb.eu

СЪДЪРЖАНИЕ

A. Необвързващи прогнози за търсене.....	4
1. Необвързващи прогнози за търсене за твърд капацитет в права посока	6
2. Условия.....	6
Б. Оценка на търсенето	6
1. Модел на историческо ползване	7
2. Резултати от последния ежегоден търг за годишен капацитет	9
3. Връзки с GRIPS, TYNDP, NDP.....	10
4. Очаквано количество, посока и продължителност на търсене на добавен капацитет	12
В. Заключение за незапочване на проект/процес за добавен капацитет	12
Г. Временен график	13
Д. Междинни договорености за търга за съществуващ капацитет на съответните IP	13
Е. Такси	13
Ж. Информация за контакт	14

А. НЕОБВЪРЗВАЩИ ПРОГНОЗИ ЗА ТЪРСЕНЕ

Въведение

Газовата междусистемна връзка Трансадриатически газопровод АГ (Trans Adriatic Pipeline AG или ТАР) и Интерконекторът Гърция-България (IGB или Газопровод IGB), експлоатиран от Ай Си Джи Би АД (ICGB) се свързват в точката на междусистемно свързване Комотини (IP Комотини) с EIC код: 21Z000000000472E, разположена на територията на Гърция.

ТАР беше въведен в експлоатация на 15-ти ноември 2020 г., и получи освобождаване от изискванията за достъп на трети страни, регулиране на тарифата и отделяне на собствеността, предвидени в членове 9 и 32, член 41 (6), 41 (8) и 41 (10) от Директива 2009/73/ЕО¹.

Газопроводът IGB беше въведен в експлоатация на 1-ви октомври 2022 г., позволявайки преноса на допълнителни потоци газ от Гърция към България. ICGB функционира съобразно специфичен регулаторен режим съгласно *Окончателно съвместно решение на националните регулаторни органи относно заявлението за освобождаване на "АЙ СИ ДЖИ БИ" АД от август 2018 г. (вкл. измененията към него)*².

Операторите на газопрееносни системи (ОПС), в съответствие с приложимите разпоредби, стартираха Фазата за оценка на пазарното търсене от Процедурата за добавен капацитет през юли 2023 г. в съответствие с разпоредбите на член 26 от Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределяне на капацитет в газопрееносни системи (CAM NC).

ОПС са получили необвързващи прогнози за търсене за твърд капацитет в права посока в IP Комотини и публикуват този съвместен Доклад за оценка на търсенето (DAR) в съответствие с разпоредбите на глава V от CAM NC.

Необвързващите прогнози за търсене, получени от ОПС преди публикуването на този Доклад за оценка на търсенето, заключават, че количеството получени необвързващи прогнози за търсене не е достатъчно, за да започне техническото проектиране по Проект за добавен капацитет в координирания Етап на проектиране от ОПС.

- ТАР

ТАР провежда своя Пазарен тест съгласно Насоките за пазарния тест за 2023 г. на Трансадриатическия газопровод (*Насоките*), които определят правилата и процедурите, които трябва да се следват в процеса на Пазарния тест за 2023 г. Тези Насоки отразяват специфичния регулаторен режим на ТАР за извършване на Пазарните тестове. Те се стремят да приведат в съответствие

---

¹ [European Commission Decision of 16.5.2013, Brussels, 16.5.2013 C\(2013\) 2949 final](#)

² [Прието с Решения на РОЕОВ на Гърция № 768/2018 и на КЕВР, България № Р-ВО-2 от 08.08.2018.// https://www.dker.bg/bq/resheniya/resheniya-za-2018-qod.html](#)

разпоредбите на Окончателното съвместно становище на енергийните регулатори относно Заявлението за освобождаване на TAP (TAP AG's Exemption Application), от 6 юни 2013 г., предоставено от властите съгласно Директива 2009/73/ЕО (**FJO**) и на тарифния кодекс на TAP с CAM NC.

TAP стартира Пазарния тест за 2023 г. на 3 юли, в координация със своите съседни ОПС и покани страните да подадат необвързващи прогнози за търсене, като изразяват интерес към Необвързващи заявки за капацитет и/или Заявки за свързване (Connection Requests) съгласно Насоките до 28 Август 2023 г. Освен това, чрез Насоките TAP дава възможност на заинтересованите страни да преразгледат необвързващия интерес по време на Прозореца за преразглеждане (Revision Window), който се проведе между 19 януари и 2 февруари 2024 г.³ и засили правото на всяка заинтересована страна да подава необвързващи прогнози за търсене след 8- седмичния краен срок, при запазване на правата на TAP да приеме този интерес, в съответствие с разпоредбите на член 26(7) от CAM NC.

В Предложението за проект за първата Обвързваща фаза на Пазарния тест за 2021 г., както е одобрено от италианските, гръцките и албанските власти, в раздел D „Условен график на Проекта за добавен капацитет (чл. 27 (3) d CAM NC)“, TAP, SRG и DESFA включиха правото си да организират втора Обвързваща фаза през 2023 г. Втората Обвързваща фаза стартира на 20 октомври 2023 г.

Цикълът за добавен капацитет от 2023 г. е отделен процес от втората Обвързваща фаза на Пазарния тест от 2021 г., организиран от TAP, SRG и DESFA. За смекчаване на всякакви потенциални и непредвидени последици от двата припокриващи се Пазарни теста, на заинтересованите страни беше дадена възможност да преразгледат вече представените необвързващи прогнози за търсене за 2023 г. в рамките на 2 седмици от публикуването на резултата от втората Обвързваща фаза от Пазарния тест за 2021 г. на 18 януари 2024 г. (Прозорец за преразглеждане). По време на Прозореца за преразглеждане, TAP също така остана на разположение за получаване на нови необвързващи прогнози за търсене. Необвързващите прогнози за търсене са илюстрирани в обобщен вид на IP между TAP и IGB – Комотини.

- IGB

ICGB стартира Необвързващата фаза на Процедурата за добавен капацитет през юли 2023 г. в координация със своите съседни ОПС и покани всички заинтересовани страни да представят необвързващи прогнози за търсене. Като се има предвид обстоятелството, че TAP провежда своя процес на Пазарен тест съгласно специфичните Насоки, както е посочено по-горе, и тъй като DAR е общ документ, който трябва да бъде изготвен и публикуван съвместно от ОПС от двете страни на IP, ICGB изготвя и публикува DAR за общата IP Комотини съвместно с TAP, следвайки графика, приложим за TAP.

---

³За уточнение, Прозорецът за преразглеждане беше включен като смекчаване на потенциалните последици от провеждането на Фазата за оценка на търсенето на Пазарния тест за 2023 г. почти успоредно с втората Обвързваща фаза на Пазарния тест за 2021 г. (стартирал на 20 октомври 2023 г.). Повече информация ще получите тук [2023 Market test > Trans Adriatic Pipeline \(TAP\) \(tap-ag.com\)](#)

1. Необвързващи прогнози за търсене за твърд капацитет в права посока

Обобщените необвързващи прогнози за търсене, получени от TAP и IGB за IP Комотини, са показани по-долу:

Изходящ капацитет	Входящ капацитет	Газова година(и)	Количество kWh/ден
TAP	IGB	2025/2026	14,520,548
TAP	IGB	2026/2027	29,520,548
TAP	IGB	2027/2028	29,520,548
TAP	IGB	2028/2029	29,520,548
TAP	IGB	2029/2030	14,520,548
TAP	IGB	2030/2031	14,520,548
TAP	IGB	2031/2032	14,520,548
TAP	IGB	2032/2033	14,520,548
TAP	IGB	2033/2034	14,520,548
TAP	IGB	2034/2035	14,520,548
TAP	IGB	2035/2036	14,520,548
TAP	IGB	2036/2037	14,520,548
TAP	IGB	2037/2038	14,520,548
TAP	IGB	2038/2039	14,520,548
TAP	IGB	2039/2040	14,520,548
TAP	IGB	2040/2041	14,520,548
TAP	IGB	2041/2042	14,520,548
TAP	IGB	2042/2043	14,520,548

2. Условия

Редица заинтересовани страни посочиха условия, съгласно член 26 (8), буква d) от CAM NC, приложими към техните необвързващи заявки за капацитет в TAP.

Основното условие се отнася до свързване на обвързващи задължения в различни точки на междусистемно свързване (напр. интересът към капацитет за изход от TAP зависи от същото количество капацитет, разпределено във входна точка на TAP).

ICGB не е получило каквито и да е условия, приложими към техните необвързващи заявки за капацитет за IP Комотини.

Б. ОЦЕНКА НА ТЪРСЕНЕТО

Фазата за оценка на пазарното търсене започна веднага след началото на ежегодния търг за годишен капацитет, както е посочено в член 11(4) от CAM NC. Всеки от ОПС от този Доклад за оценка на търсенето даде възможност на потребителите на мрежата да представят необвързващи прогнози за търсене, за да определят количествено потенциалното търсене на добавен капацитет.

TAP стартира Пазарния тест за 2023 г. в съответствие с графика, предвиден в член 26(2) от CAM NC и Насоките. В случая на TAP, и както беше споменато по-горе, цикълът за добавен капацитет от 2023 г. е отделен процес от втората Обвързваща фаза на Пазарния тест от 2021 г. За смекчаване на всякакви потенциални и непредвидени последици от двата припокриващи се Пазарни

теста, на заинтересованите страни беше дадена възможност да преразгледат вече представените през 2023 г. необвързващи прогнози за търсене, в рамките на 2 седмици от публикуването на резултата от втората Обвързваща фаза на Пазарния тест от 2021 г. на 18 януари 2024 г.⁴

Общо, TAP и IGB са получили следните необвързващи прогнози за търсене, изразени в GWh/ден, както е показано на графиката по-долу:

1. Модел на историческо ползване

Използването на техническия капацитет е представено в графиките по-долу чрез сравняване на техническия капацитет с резервирания капацитет, разпределените търговски потоци и физическите потоци от началото на дейността на IP Комотини, което съвпадна с началото на дейността на IGB на 1 октомври 2022 г.

- TAP

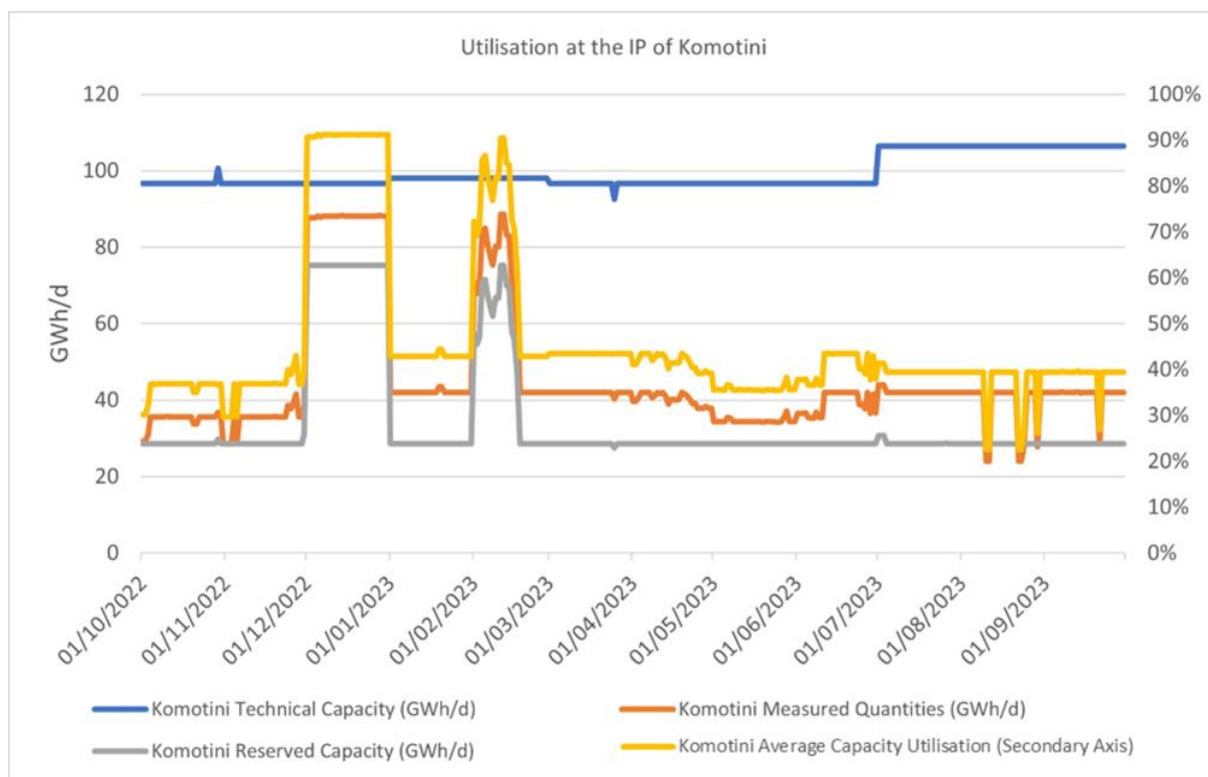
От 1 октомври 2022 г., в IP Комотини, TAP предлага следните продукти за капацитет на платформата PRISMA:

- Твърд капацитет в права посока за изход.
- Търговски капацитет в обратна посока (Маршрут 2: Мелендуньо (Meledugno) – Комотини и Маршрут 3: Неа Месимврия (Nea Mesimvria) – Комотини).

---

⁴ [Market tests > Trans Adriatic Pipeline \(TAP\) \(tap-ag.com\)](#)

- Виртуален капацитет за вход Комотини (за поток в права посока към Неа Месимврия (Nea Mesimvria) или Мелендуньо (Meledugno)).

- IGB

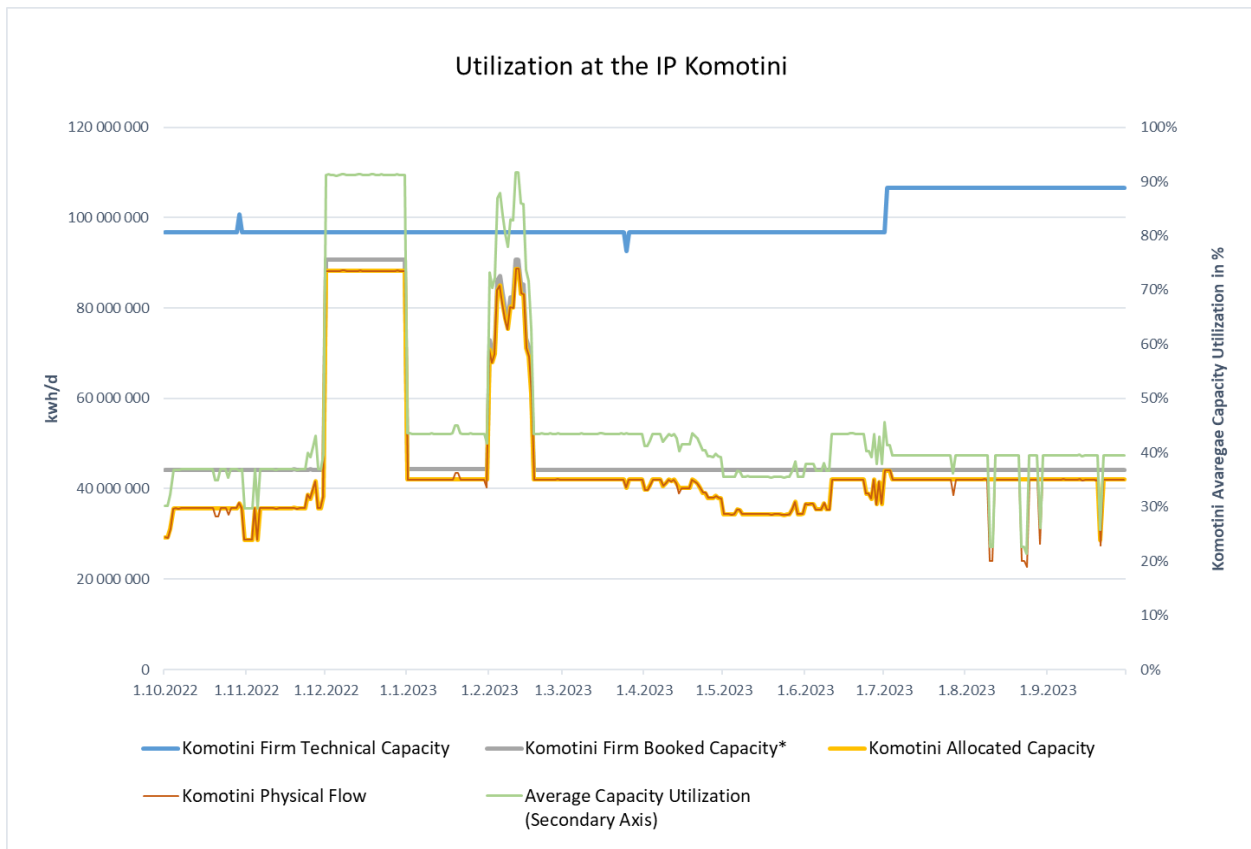
От 1 октомври 2022 г. ICGB предлага в IP Комотини следните продукти за капацитет на платформата за резервиране на капацитет PRISMA:

- Твърд капацитет в права посока за вход.
- Търговски капацитет в обратна посока.

В допълнение, в IP Комотини, ICGB е разпределило Освободен капацитет (Exempted capacity) по дългосрочни договори за период до 25 години от началото на търговската експлоатация в съответствие с *Окончателно съвместно решение на националните регулаторни органи относно заявлението за освобождаване на "АЙ СИ ДЖИ БИ" АД от август 2018 г. (вкл. измененията към него)*.⁵

⁵ Прието с Решения на РОЕОВ на Гърция № 768/2018 и на КЕВР, България № Р-ВО-2 от 08.08.2018.// <https://www.dker.bg/bg/resheniya/resheniya-za-2018-god.html>

*Твърдия резервиран капацитет (Firm Booked Capacity) в Комотини е сумата от Освободения капацитет (Exempted Capacity) по дългосрочни договори и твърдия капацитет в права посока (Forward Firm Capacity) резервиран на платформата за резервиране на капацитет.

2. Резултати от последния ежегоден търг за годишен капацитет

- TAP

TAP предложи следните продукти по време на ежегодния годишен търг от юли 2023 г.:

Мрежова точка: Изход/Вход	Категория	Продукт	Газова година	Предложен капацитет KWh/ден	Резервиран капацитет KWh/ден
Комотини Иход	Твърд	Годишен	2023/2024	55,146,048	0
Комотини Иход	Твърд	Годишен	2024/2025	55,146,048	0
Комотини Иход	Твърд	Годишен	2025/2026	55,146,048	0
Комотини Иход	Твърд	Годишен	2026/2027	55,146,048	0
Търговски в обратна посока - Маршрут 3 (Неа Месимврия вход - Комотини изход) Групиран	Прекъсваем	Годишен	2023/2024	30,346,301	7,800,000

Търговски в обратна посока - Маршрут 2 (Мелендуньо вход – Комотини изход - Комотини изход) Групиран	Прекъсваем	Годишен	2023/2024	55,146,048	0
---	------------	---------	-----------	------------	---

- IGB

Резултатите от последния ежегоден търг за годишен твърд капацитет, който се проведе на 3 юли 2023 г. за IP Комотини, са представени по-долу:

Мрежова точка: Изход/Вход	Категория	Продукт	Газова година	Предложен капацитет KWh/ден	Резервиран капацитет KWh/ден
Комотини Вход	Твърд	Годишен	2023/2024	51,678,918	0
Комотини Вход	Твърд	Годишен	2024/2025	51,678,918	0
Комотини Вход	Твърд	Годишен	2025/2026	51,678,918	0
Комотини Вход	Твърд	Годишен	2026/2027	51,678,918	0
Комотини Вход	Твърд	Годишен	2027/2028	53,081,470	2,076,248

3. Връзки с GRIPS, TYNDP, NDP

- TAP

В съответствие с Решението за освобождаване на TAP, TAP е освободен от член 22 от Директива 2009/73/ЕО относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ за период от 25 години от датата на начало на търговска експлоатация на TAP. Поради тази причина TAP не е посочен в никакви национални планове за развитие (**NDP**) (дори за първоначалния му капацитет).

Що се отнася до процеса за Десетгодишния план за развитие на мрежата на ЕС (**TYNDP 2024**), към момента на публикуването на този Доклад за оценка на търсенето, данните за необвързващите прогнози за търсене, получени по време на Фазата за оценка на пазарното търсене на Пазарния тест за 2023 г., не са споделени с ENTSOГ, поради съображения за поверителност и тъй като такава информация ще бъде публично достъпна само чрез публикуването на DAR. Информацията, споделена с ENTSOГ за целите на TYNDP 2024 г., обхваща сценариите за разширяване на TAP в резултат на Пазарния тест от 2021 г. и второто Предложение за проект, както е одобрено

от италианските, гръцките и албанските национални регулаторни органи (NRA).⁶ TAP е предоставил също и необходимата информация за третия Доклад за процедурата за добавен капацитет на ENTSOG за 2021-2023 г., въз основа на наличната информация от Пазарния тест за 2021 г.⁷

С оглед на неговата стратегическа роля, както и значителния принос към сигурността на доставките, декарбонизацията, пазарната интеграция и конкуренцията, Европейската комисия, Европейският парламент и Съветът дадоха на първоначалния проект на TAP статут на Проект от общ интерес (PCI) за 2013, 2015, 2017 и 2019 г. за ролята му, наред с другото, за отварянето на Южния газов коридор, един от енергийните коридори, определени от ЕС като приоритетни за постигане на целите на европейската енергийна политика.

- IGB

Газопроводът IGB е включен в 5-тото издание на Регионалния инвестиционен план за газ за регион Южен коридор (SC GRIP)⁸ на ENTSOG като ключов проект за преноса в региона на Южния коридор (проект TRA-F-378).

Газопроводът IGB е включен в TYNDP 2015, 2017, 2018, 2020 и 2022 на ENTSOG⁹. Поради специфичния си регулаторен режим IGB е освободен от задължението да изготвя десетгодишен план за развитие на мрежата съгласно член от Директива 2009/73/ЕО относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ.¹⁰ Като интерконектор, газопровод IGB не е включен в никакви Национални планове за развитие (NDP), тъй като NDP се отнасят главно за развитието на национално ниво.

Газопроводът IGB е признат за водещ проект в рамките на инициативата CESEC (инициатива за енергийна свързаност в Централна, Източна и Югоизточна Европа).

Интерконекторът IGB беше включен като Проект от общ интерес (PCI) в първия (2013), втория (2015), третия (2017), четвъртия (2019) и петия (2021) списъци на PCI¹¹.

---

⁶ Подробностите относно TYNDP за 2022 г. може да намерите тук [here](#).

⁷ [Third Incremental Capacity Process Report 2021 – 2023 \(entsog.eu\)](#)

⁸ Пето издание на Регионалния инвестиционен план за газ на Южния коридор (SC GRIP) на ENTSOG (https://www.entsog.eu/sites/default/files/2022-03/GRIP_SC_2021_220318.pdf);

⁹ Десетгодишен план за развитие на мрежата (TYNDP) 2022 на ENTSOG (<https://www.entsog.eu/tyndp#entsog-ten-year-network-development-plan-2022>);

¹⁰ Раздел 4.1.(1) от Окончателно съвместно решение на националните регулаторни органи относно заявлението за освобождаване на "АЙ СИ ДЖИ БИ" АД от август 2018 г. (вкл. измененията към него), прието с Решения на RAEEWW на Гърция № 768/2018 и на КЕВР, България № P-BO-2 от 08.08.2018.) <https://www.dker.bg/bg/resheniya/resheniya-za-2018-qod.html>

¹¹ [Key cross border infrastructure projects \(europa.eu\) https://energy.ec.europa.eu/topics/infrastructure/projects-common-interest/key-cross-border-infrastructureprojects_en#:~:text=The%20PCI%20list%201%20Fifth%20PCI%20list%3A%20Regulation,PCI%20list%3A%20Regulation%20%28EU%291391%2F2013%20of%2013%20October%202013;](https://energy.ec.europa.eu/topics/infrastructure/projects-common-interest/key-cross-border-infrastructureprojects_en#:~:text=The%20PCI%20list%201%20Fifth%20PCI%20list%3A%20Regulation,PCI%20list%3A%20Regulation%20%28EU%291391%2F2013%20of%2013%20October%202013;)

4. Очаквано количество, посока и продължителност на търсене на добавен капацитет

- TAP

Количествата и посоките на търсенето на добавен капацитет, разглеждани по време на настоящата процедура, са тези, представени по-горе в раздел А за твърд капацитет в права посока. Моля, обърнете внимание, че тези заявки за допълнителен дългосрочен твърд капацитет в права посока¹² могат да бъдат покрити в рамките на първоначалната конфигурация на TAP за 10 bсma (млрд.куб.м. годишно).

- IGB

Размерът и посоката на търсене на добавен капацитет на IP Комотини, разгледани по време на настоящата процедура, са тези, представени в Раздел А. НЕОБВЪРЗВАЩИ ПРОГНОЗИ ЗА ТЪРСЕНЕ.

ОПС заключават, че получените необвързващи прогнози за търсене са по-ниски от наличния капацитет на IP Комотини.

Анализът на наличния капацитет за времевия хоризонт, за който е заявен капацитет в IP Комотини, показва, че като се вземат предвид историческите модели на потребление, преносът на газ може да се извърши напълно въз основа на наличния капацитет в IP Комотини, от двете страни на точката.

В. ЗАКЛЮЧЕНИЕ ЗА НЕЗАПОЧВАНЕ НА ПРОЕКТ/ПРОЦЕС ЗА ДОБАВЕН КАПАЦИТЕТ

Въз основа на оценката на получените необвързващи прогнози за търсене, както е представено в раздел Б във връзка с наличния технически капацитет за същия период в точката на междусистемно свързване Комотини, **няма да бъде стартиран Проект за добавен капацитет.**

TAP и IGB няма да преминат към следващата фаза от Процеса за добавен капацитет през 2023 г. и няма да стартират координирания Етап на проектиране за дефиниране на технически проучвания, специално приложени към IP Комотини. Количеството от необвързващите прогнози за търсене, получени от ОПС, може да се покрие от съществуващия технически капацитет.

---

¹² Съгласно раздел 2 от Мрежовия кодекс на TAP, **дългосрочен твърд капацитет в права посока (Forward Firm Long Term Capacity)** означава твърд капацитет в транспортната система на TAP за транспортиране на природен газ в права посока на IP, който се предоставя на ползвателите съгласно споразумение за транспортиране на газ (GTA) в конкретна точка на междусистемно свързване на всеки газов ден за период от повече от една газова година.

Г. ВРЕМЕНЕН ГРАФИК

Неприложимо.

Д. МЕЖДИННИ ДОГОВОРНОСТИ ЗА ТЪРГА ЗА СЪЩЕСТВУВАЩ КАПАЦИТЕТ НА СЪОТВЕТНИТЕ IP

Неприложимо

Е. ТАКСИ

Съгласно член 26(11) от САМ NS, операторите на преносните системи могат да начисляват такси за дейности, които произтичат от подаването на необвързващи прогнози за търсене.

За цикъла на добавен капацитет, разгледан в този доклад, в съответствие с САМ NS и разпоредбите на Насоките, ТАР е поискал такси за оценка и обработка на получените необвързващи прогнози за търсене на стойност 10 000 евро/заинтересована страна.

За цикъла на добавен капацитет, разгледан в този доклад, ICGV не е въвела такса за оценка и обработка на необвързващи прогнози за търсене.

Ж. ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ

Мария Савова

Ръководител Търговия
Трансадриатически газоп-
ровод АГ (Trans Adriatic
Pipeline AG)
Lindenstrasse 2
6340 Ваар, Швейцария

www.tap-ag.com

market.test@tap-ag.com

Trans Adriatic
Pipeline

Карина Рашева

Експерт по Бизнес развитие
Ай Си Джи Би АД (ICGB AD)
Ул. „Георг Вашингтон“ №23
София 1000, България

www.icgb.eu

incremental.capacity@icgb.eu

Natural Gas Interconnector Greece-Bulgaria